

TRIBUNAL DE JUSTICIA DE LAS COMUNIDADES EUROPEAS
SODNÍ DVŮR EVROPSKÝCH SPOLEČENSTVÍ
DE EUROPÆISKE FÆLLESSKABERS DOMSTOL
GERICHTSHOF DER EUROPÄISCHEN GEMEINSCHAFTEN
EUROOPA ÜHENDUSTE KOHUS
ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ
COURT OF JUSTICE OF THE EUROPEAN COMMUNITIES
COUR DE JUSTICE DES COMMUNAUTÉS EUROPÉENNES
CÚIRT BHREITHIÚNAIS NA gCÓMHPHOBAL EORPACH
CORTE DI GIUSTIZIA DELLE COMUNITÀ EUROPEE
EIROPAS KOPIENU TIESA

LUXEMBOURG

EUROPOS BENDRIJŲ TEISINGUMO TEISMAS
EURÓPAI KÖZÖSSÉGEK BÍRÓSÁGA
IL-QORTI TAL-ĠUSTIZZJA TAL-KOMUNITAJIET EWROPEJ
HOF VAN JUSTITIE VAN DE EUROPESE GEMEENSCHAPPEN
TRYBUNAŁ SPRAWIEDLIWOŚCI WSPÓLNOT EUROPEJSKICH
TRIBUNAL DE JUSTIÇA DAS COMUNIDADES EUROPEIAS
SÚDNY DVOR EURÓPSKYCH SPOLOČENSTEV
SODIŠČE EVROPSKIH SKUPNOSTI
EUROOPAN YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIN
EUROPEISKA GEMENSKAPERNAS DOMSTOL

Press och information

PRESSMEDDELANDE nr 47/05

den 31 maj 2005

Domstolens dom i mål C- 438/02

Krister Hanner

DET SVENSKA DETALJHANDELSMONOPOLET FÖR LÄKEMEDEL STRIDER MOT GEMENSKAPSRÄTTEN

Det system för urval av läkemedel som tillämpas av det ifrågasatta monopolet, Apoteket, riskerar att missgynna läkemedel från andra medlemsstater i förhållande till handeln med svenska läkemedel

Sedan år 1970 får endast Apoteket, ett statligt kontrollerat bolag med försäljningsmonopol, bedriva detaljhandel med läkemedel i Sverige.

Bolaget Bringwell International AB sålde under år 2001 i Stockholm, i strid med de svenska bestämmelserna avseende detta försäljningsmonopol, tolv förpackningar av Nicorette Plåster (nikotinplåster) och Nicorette tuggummi (nikotintuggummi). I Sverige anses dessa produkter utgöra läkemedel. De svenska myndigheterna har väckt åtal mot Krister Hanner, som vid denna tid var verkställande direktör i Bringwell.

Den svenska domstol vid vilken tvisten har anhängiggjorts har ställt flera frågor till Europeiska gemenskapernas domstol för att få klarhet i huruvida försäljningsmonopolet strider mot gemenskapsrätten.

Domstolen konstaterar först att **Apoteket utgör ett "statligt handelsmonopol"** i den mening som avses i gemenskapsrätten.

Gemenskapsrätten fordrar inte att statliga handelsmonopol skall avskaffas utan föreskriver i stället att **monopolen skall utformas på ett sådant sätt att ingen diskriminering med avseende på anskaffnings- och saluföringsvillkor föreligger mellan medlemsstaternas medborgare**. Domstolen har i fråga om handelsmonopol redan fastslagit att de monopol som är utformade på ett sådant sätt att **handeln med varor från andra medlemsstater missgynnas i förhållande till handeln med inhemska varor** är förbjudna.

Domstolen fastslår i detta hänseende att avtalet mellan svenska staten och Apoteket inte innehåller bestämmelser om vare sig en produktplan eller ett system för upphandling, inom vilkas ram tillverkare vars produkter inte tagits med i sortimentet kan få en redogörelse för skälen till Apotekets beslut om urval av läkemedel eller ges möjlighet att överklaga detta beslut till en oberoende kontrollinstans. Tvärtom förefaller Apoteket, enligt detta avtal, i princip ha fria händer när det väljer ut sitt sortiment.

Detta avtal innebär således inte att all diskriminering är utesluten och den svenska regeringen har inte hänvisat till någon annan åtgärd som skulle kunna kompensera denna brist på garantier.

Domstolen fastslår därför att Apotekets **system för urval av läkemedel kan missgynna läkemedel från andra medlemsstater** och att detta försäljningsmonopol således inte är utformat på ett sådant sätt att all diskriminering av sådana läkemedel är utesluten. Monopolet **strider** således i princip **mot gemenskapsrätten**.

Domstolen tillägger att det kan vara **berättigat av andra skäl** att bevilja exklusiva rättigheter som strider mot gemenskapsrätten, såvida det är fråga om ett företag som har anförtrotts att tillhandahålla tjänster av allmänt ekonomiskt intresse, i den mån fullgörandet av de särskilda uppgifter som företaget har tilldelats inte kan säkerställas på annat sätt än genom att dessa rättigheter beviljas och under förutsättning att utvecklingen av handeln inte påverkas i en omfattning som strider mot gemenskapens intresse.

Ett sådant **försäljningsmonopol** som är i fråga **kan emellertid inte anses vara berättigat av andra skäl när det saknas ett urvalssystem som utesluter all diskriminering** av läkemedel från andra medlemsstater.

Domstolen fastslår följaktligen att **det svenska statliga monopolet för detaljhandel med läkemedel står i strid med gemenskapsrätten**.

Detta är en icke-officiell handling avsedd för massmedia och den är inte bindande för domstolen.

Meddelandet finns tillgängligt på följande språk: FR, EN, DE, ET, LT, LV, SV, IT

Domen i fulltext finns tillgänglig på domstolens webbplats

<http://curia.eu.int/jurisp/cgi-bin/form.pl?lang=sv>

i regel från kl. 12.00 (CET) på dagen för avkunnandet.

För ytterligare upplysningar, var vänlig kontakta Gitte Stadler

Tel: (00352) 4303 3127, fax: (00352) 4303 3656